

Věra Kizlínková:

MZDA (PLAT) BEZ PRÁCE.*)

Výjimkou z všeobecné zásady vyslovené v § 1154 obč. zák., podle níž se poskytuje mzda (plat) jen za vykonané služby, přísluší zaměstnanci v určitých případech mzda (plat) i za práce, které fakticky konány nebyly. A to jsou případy tak zvané »mzdy (platu) bez práce«, které zaručují zaměstnanci po dobu, kdy nepracoval, nárok na plnou mzdu (plat) tak, jako kdyby byl aktivně plně zaměstnán.

Mzdou (platem) rozumí se ovšem nejen plnění peněžité (základní mzda, přídavky za výkon, vyrovnávací přídavky, prémie, sociální přídavky — pevné služné, provise, podíl na zisku, remunerace nebo jiná zvláštní odměna a jiné peněžité požitky), ale i požitky naturální (stravné, naturální byt, užívání pozemků). Proto v případech tak zvané »mzdy (platu) bez práce« plní se naturální požitky jako jindy, event. nelze-li je plnit, patří zaměstnanci náhrada za ně v penězích.

Zaměstnanci přísluší v těchto případech i příslušná odměna za práce přes čas, jestliže takové práce pravidelně konal a prokazatelně by byl fakticky konal. Kdyby pak v době, kdy zaměstnanec práce nekonal, mělo nastati zvýšení mzdy (platu), může požadovati tuto vyšší mzdu (plat).

Případy »mzdy (platu) bez práce« lze rozvrhnouti do těchto skupin:

I. Mzda (plat) v době nemoci (úrazu):

Nárok zaměstnancův na mzdu (plat) v době nemoci (úrazu) není založen v onemocnění (úrazu), ale v pracovní nezpůsobilosti způsobené nemocí, tedy takovým zdravotním stavem, během kterého zaměstnanec nemůže konati práci, nebo úrazem, to jest poškozením zdraví vnějším poraněním nebo organickým onemocněním. I zde — stejně tak jako v případě nároku na mzdu (plat) za pracovní dobu, která odpadla pro důležité soukromé překážky na straně zaměstnancově — platí podmínka: »pokud si to nepřivodil úmyslně nebo hrubou nedbalostí«. (Proto nároku není v případě pokusu sebevraždy nebo nemoci, event. úrazu, které mělo v zápětí překročení dopravních předpisů zaměstnancem, zejména při seskoku z jedoucí pouliční dráhy, při kterém zaměstnanec utrpěl úraz, jenž mu zabránil vykonávati službu.)

Nárok tento přísluší zaměstnanci i při opětovném onemocnění, a to i kdyby se jednalo o tutéž chorobu, jen když po každém onemocnění byl lékařem uznán za zdravého a práce schopného, ba přísluší mu i tehdy, kdyby byl postižen chorobou nevyléčitelnou.

Výpočet mzdy v době nemoci jest provésti podle průměrného týdenního výdělku zaměstnancova, který tento měl v poslední době před onemocněním, při čemž jest vzíti za základ při časové mzdě příslušnou mzdu časovou a při úkolové mzdě vždy průměrnou mzdu úkolovou a nikoliv mzdu minimální. Pro výpočet platu v době nemoci jest pak vodítkem rozhodnutí Sb. n. s. 16.595.

Právní basi tohoto nároku tvoří:

1. pro zaměstnance nižší kategorie (s výjimkou osob přijatých do dočasnosti zaměstnavatelovy) § 1154b/2 obč. zák., který přiznává nárok na procentuální přírůstek k nemocenskému ve třetím až osmém týdnu trvání choroby (úrazu) v úhrnné výši, odpovídající 120% týdenní mzdy. (Poněvadž denní nemocenské dávky přísluší zaměstnanci, podléhajícímu zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, č. 221/24 Sb. a předpisům tento zákon pozměňujícím a doplňujícím až v době od 4. do

*) Obsah článku se netýká veřejných zaměstnanců.

365. dne neschopnosti práce pro nemoc, nemá zaměstnanec první tři dny trvání choroby event. úrazu vůbec placeny.)

2. *Pro osoby přijaté do domácnosti zaměstnavatelovy*: § 1156 obč. zák., podle kterého musí zaměstnavatel poskytnouti zaměstnanci a to po dobu 14 dnů, trval-li služební poměr aspoň 14 dní, a po dobu 4 neděl, trval-li služební poměr aspoň půl roku:

a) peněžité platy (nikoliv naturální požitky, — do peněžitých platů připadajících na dobu onemocnění může si zaměstnavatel započítati: platy, které zaměstnanec dostává po dobu onemocnění na základě veřejnoprávního pojištění, hotové výlohy za lékařskou pomoc a za opatření nutných léků, jakož i za náklady na ošetření v nemocnici nebo u třetích osob),

b) potřebnou výživu,

c) potřebnou lékařskou pomoc,

d) nutné léky [povinnosti sub b)—d] lze nahraditi přijetím do nemocnice anebo se souhlasem zaměstnance u osob třetích. Povinnosti sub b)—d) odpadají, pokud se zaměstnanec dostane stejných plnění na základě pojištění].

3. *pro osoby podléhající zákonu č. 154/34 Sb.* (o soukromých zaměstnancích): § 19 cit. zák., podle něhož podrží zaměstnanec nárok na plat až do 6 neděl, kterážto lhůta se prodlužuje o 14 dnů u zaměstnance, jehož pracovní poměr v témže podniku trval nepřetržitě 10 let, a o 1 týden za každých následujících 5 let,

4. *pro osoby podléhající zákonu č. 189/36 Sb.* (o pracovním poměru redaktorů): § 5 cit. zák. o právu na plat po dobu, kterou činí doba výpovědní, platná při vzniku překážky,

5. *pro osoby podléhající zákonu č. 9/1914 ř. z.* (o statkových úřednících): § 11 cit. zák. o právu na úplatu po čas, který by v daném případě platil podle § 19 cit. zák. jako výpovědní lhůta, event. §§ 13—14 cit. zák. o právu na poskytnutí potřebného lékařského ošetřování a potřebných léčiv [s právem započtení jako shora sub 2 b)—d)].

Také těhotenství, porod a šestinedělí zaměstnankyně jest pokládati za nemoc, jestliže probíhaly nikoliv normálně, zejména byla-li těhotenstvím vyvolána nutnost operativního zákroku (na rozdíl od těhotenství, porodu a šestinedělí normálně probíhajícího, které jest pokládati za důležitou soukromou překážku na straně zaměstnankyně).

V právním smyslu pokládají se ovšem těhotenství, porod a šestinedělí za stav jednotlivý, který může býti v každém svém období příčinou nemožnosti a přerušení práce, přesto však může býti pouze jednou důvodem k poskytnutí výhody »mzdy (platu) bez práce«.

V případě těhotenství, porodu a šestinedělí normálně neprobíhajícího má tedy zaměstnankyně jenom jednou nárok:

a) na kvoty mzdy podle § 1154b/2 obč. zák. za předpokladu trvání zaměstnání po 14 dnů, jedná-li se o zaměstnankyni nižší kategorie,

b) na plat až do 6 neděl podle § 19 zák. č. 154/34 Sb., jedná-li se o zaměstnankyni vyšší kategorie (podmínka dvouletého nepřetržitého zaměstnání podle § 19/3 cit. zák. musí býti splněna toliko při porodu normálním).

Totéž platí také o spontánním abortu s nepravdělným průběhem. Na potrat jest totiž pohlížeti stejně tak jako na těhotenství, ovšem pouze tehdy, když se jedná o potrat dovolený (§ 144 tr. z.).

II. Mzda (plat) za pracovní dobu, která odpadla pro důležité soukromé překážky na straně zaměstnance:

Tyto důležité příčiny mohou býti dvojího druhu:

a) buď zcela znemožňují výkon práce (zejména při živelních pohromách, při zastavení dopravy),

a) anebo sice výkon práce absolutně neznemožňují, ale jsou takového rázu, že při nich nelze na zaměstnanci žádati výkon práce po právu (naří-

zení karantény v případě přenosné choroby člena domácnosti ve smyslu zák. ze dne 4. IV. 1913 o zamezení a potlačení přenosných nemocí, č. 67 ř. z. — těhotenství, porod, šestinedělí a spontánní abortus zaměstnankyně, bylo-li jimi při normálním průběhu zabráněno výkonu práce — návštěva lékaře — přestěhování zaměstnance — ambulatorní léčení, toto i v případě ordinuje-li ambulatorium i v hodinách mimopracovních) nebo mravu (požadavky slušnosti nebo piety: smrt člena rodiny — účast na pohřbu blízkého příbuzného — svatba zaměstnance nebo účastenství na svatbě blízkého příbuzného — porod nebo spontánní abortus manželky zaměstnance, nebylo-li zde nikoho jiného, kdo by se o ni staral). Při těchto překážkách na rozdíl od překážek sub a), kde není možno pochybovati o charakteru důležitosti překážky, musí býti řešena otázka této důležitosti v každém jednotlivém případě zvlášť.

Zásadním předpokladem nároku na mzdu po dobu trvání důležité příčiny zaměstnance se týkající je, že zaměstnanec nemohl vykonávat práci, aniž si toto přivodil úmyslně nebo hrubou nedbalostí.

Zákonnou basi v tomto směru tvoří:

1. § 1154b/1 obč. zák., přiznávající zaměstnanci nárok na mzdu nejvýše týdenní po 14denním zaměstnání,
2. § 22 zák. č. 154/34 Sb. o právu na plat nejvýše za 3 dny taktéž po 14denním zaměstnání,
3. § 6 zák. č. 189/36 Sb. o právu na plat po dobu, kterou činí doba výpovědní, platná při vzniku překážky,
4. § 12 zák. č. 9/1914 ř. z. o nároku na úplatu po čas, který by v daném případě platil podle § 19 cit. zák. jako výpovědní lhůta.

Mzdou (platem), které zaměstnanci podle cit. ustanovení přísluší, jest rozuměti mzdu (plat), které ušly zaměstnanci za dny, následující bezprostředně a nepřetržitě po nastoupení důležité příčiny, která příslušný nárok zakládá, a to po dobu trvání oné příčiny, maximálně po dobu shora sub 1. až 4. uvedenou.

III. Mzda (plat) za práci, která odpadla pro veřejnoprávní překážky na straně zaměstnance:

Mzdu (plat) po dobu veřejnoprávních překážek, to jest takových povinností, které jsou ukládány ve veřejném zájmu a které podle zákonných předpisů není možno odmítnouti, podrží zaměstnanec podle těchto předpisů:

1. podle § 1154b/1 obč. zák. za týchž předpokladů, jaké platí pro důležitou překážku rázu soukromého,
2. podle § 23 zák. č. 154/34 Sb.,
3. podle § 6 zák. č. 189/36 Sb.,
4. podle § 11 zák. č. 9/1914 ř. z.

Tato ustanovení platí v těchto případech: při výkonu povinnosti svědka nebo porotce, znalce v trestním řízení podle § 119 tr. ř., přísedícího podle zák. o prac. soudech č. 131/31 Sb. a vůbec ve všech případech pracovních překážek veřejnoprávního charakteru, pro které není úpravy speciální.

Ve zvláštních případech platí tato úprava:

1. *pro osoby povoláné ke službě v protiletectké ochraně:*

A. *Závodní (podnikové)*, to je službě, kterou určitá osoba vykonává v zájmu podniku, ve kterém je zaměstnána: § 5 Prvního vykonávacího nařízení k nařízení o provádění protiletectké ochrany v Prot. z 1. VIII. 1940

(Věst. R. Prot. str. 319/40), podle něhož podrží službou povinný zaměstnanec nárok na odměnu za práci, pokud činnost protiletectké ochrany podnikových zařízení spadá do doby pracovní.

Pokud jde o protiletectkou službu, která se koná přes normální pracovní dobu, použije se § 12 Prvého prováděcího nařízení k zákonu o protiletectké službě ochranné ze 4. V. 1937 ve znění vyhl. z 1. IX. 1939 (Ř. z. I. str. 1630), jakož i Prvních prováděcích ustanovení ze 17. V. 1939 (Říš. min. věst. str. 1195 z r. 1939), podle něhož jest v tomto případě povinen podnik (zaměstnavatel) poskytovat zaměstnancům určitá odškodnění, jejichž druh a výši určuje První vykonávací ustanovení k § 12 Prvního prováděcího nařízení k zák. o protiletectké ochraně z 19. X. 1942 (Říš. min. věst. 1942, str. 232, Věst. R. Prot. roč. 1942, příl. k č. 33, strana 291 n.).

B. *Nezávodní* (pro protiletectkou výstražnou službu, bezpečnostní a pomocnou službu I., II. a III. řádu, pro závodní protiletectkou ochranu, svépomocnou ochranu a rozšířenou svépomocnou ochranu): § 14 Prvního prováděcího nařízení k zákonu o protiletectké ochraně ze dne 4. května 1937 (Říšský zák. I, str. 559) ve znění vyhlášky ze dne 1. září 1939 (Říšský zák. I, str. 1630), 4. pozměňovacího nařízení k právu o protiletectké ochraně ze dne 25. března 1941 (Říšský zák. I, str. 168) a 5. pozměňovacího nařízení k právu o protiletectké ochraně ze dne 18. dubna 1941 (Říšský zák. I, str. 212), podle něhož v případě, že povinnost ke službě v protiletectké ochraně nemůže být splněna mimo pracovní dobu, jest osobě povinné ke službě v protiletectké ochraně uděleno na její žádost ke splnění povinnosti v protiletectké ochraně dovolenou, během níž podrží zaměstnanec — nepřevyšuje-li tato dovolená doba tří pracovních dnů — nárok na zaplacení odměny za práci nebo jinakých požitků. (Při dovolených delších než tři dny není nároku na placení této odměny.)

2. *Pro osoby povolané k ochranné službě* (ochranná stráž: na př. protisabotážní a protipožární hlídky a hlídkové služby vůbec) podle vládního nařízení ze dne 4. IX. 1943 o ochranné službě, č. 246/43 Sb.: § 11 cit. nař., podle něhož jest zaměstnavatel povinen jednak poskytnouti osobě povolané k ochranné službě čas potřebný k této službě a po noční službě mimo to odpočinek nejméně 6 hodin a jednak hraditi jí pravidelnou pracovní odměnu a jiné příjmy z dosavadního zaměstnaneckého poměru za pracovní hodiny, které odpadly povoláním k ochranné službě a v důsledku předepsaného odpočinku, a to až do tří pracovních dnů měsíčně. Touto náhradou jest zaměstnavatel povinen za splnění těchto předpokladů: a) že nelze provést vyrovnání odpadlých pracovních hodin dodatečnou prací, b) že dojde ke ztrátě pracovního výdělků, c) že doba potřebná k ochranné službě a doba odpočinku po noční službě spadá do pravidelné pracovní doby.

3. *Pro osoby povolané k nouzové službě* (krátkodobé, to je takové, která trvala nejvýše tři dny): § 5 Třetího nařízení k zajištění sil, potřebných pro úkoly zvláštního státněpolitického významu (nařízení o nouzové službě) z 15. X. 1938 Ř. z. I, str. 1441 (Věst. R. Prot. str. 355/1939) ve znění § 2/2 nař. k zavedení nař. o nouzové službě v Prot. z 25. XI. 1939, Ř. z. I str. 2300, Věst. R. Prot. str. 354/1939, podle něhož dostanou nouzovou službou povinní, kteří jsou při počátku nouzové služby v zaměstnaneckém poměru, na dobu trvání nouzové služby dovolenou, během které mají nárok na řádnou pracovní odměnu a jiné příjmy z dosavadního zaměstnaneckého poměru až do 3 dnů.

Pokud jde o *dlouhodobou službu nouzovou*, nebyla Třetím provád. nařízením k nař. o nouzové službě (náhrada při přibrání k dlouhodobé službě nouzové) z 14. X. 1939 (Říš. zák. I., str. 2049, Věst. Ř. Prot. str. 363/39) zaměstnavateli uložena povinnost platiti mzdu (plat) v případě přibrání zaměstnance k této službě, takže jest míti za to, že platí předpisy všeobecné.

4. Pro osoby povolané k branné službě:

§ 1 nařízení ke změně a doplnění předpisů v oboru pracovního práva v Prot. z 26. IX. 1939, Věst. R. Prot. str. 172/39, podle něhož podrží německý státní příslušník, který je v zaměstnaneckém poměru i po vstupu do branné služby (nebo pracovní služby) nárok na požívání služebního bytu, kterého zaměstnanec sám nebo jeho příslušníci dále potřebují. — [Další trvání tohoto nároku je důsledkem zásady v cit. paragrafu vyslovené, totiž, že se stávající zaměstnanecký (i učební) poměr vstupem do branné (nebo pracovní) služby nerozvádí.]

Předpisy: § 24 zák. č. 154/34 Sb., zák. č. 61/25 Sb., týkající se osob povolaných ke cvičení ve zbrani a zák. č. 131/36 Sb. o obraně státu (§ 74 a § 135), týkající se osob povolaných ke službě vojenské, resp. k úkonům podle branného zákona, které by mohly přijíti v úvahu pro příslušníky vládního vojska, staly se obsoletními vzhledem k té skutečnosti, že útvar vládního vojska spočívá na principu dobrovolného vstupu a nikoliv všeobecné branné povinnosti.

5. Pro osoby povolané k říšské pracovní službě:

Totéž nařízení jak shora sub 4. uvedeno, které platí i pro říšskou pracovní službu pro ženskou mládež podle čl. 1. Druhého nařízení, provádějícího výnos Vůdce a říšského kancléře o dalším válečném nasazení říšské pracovní služby pro ženskou mládež z 29. XI. 1941 (Ř. z. I, str. 742, Věst. R. Prot. str. 673/41).

IV. Mzda (plat) za práci, která odpadla pro překážky na straně zaměstnavatelově:

Základní ustanovení, které platí pro všechny kategorie zaměstnanecké, obsahuje § 1155 obč. zák. Podmínky uplatnění nároku podle tohoto ustanovení jsou:

1. Zaměstnancova ochota konati práce, která se musí projevit v připravenosti k práci a ve snaze po odpadnutí překážky s prací ihned započítí. (Proto ztrácí zaměstnanec nárok na úplatu podle § 1155 obč. zák., když odepřel práci konati nebo když se na jeho straně vyskytly překážky, pro které práci nekonal.)

2. Překážka na straně zaměstnavatelově, která zabránila zaměstnanci ve výkonu služeb. Tyto okolnosti mohou býti nahodilé (zastavení provozu pro nedostatek uhlí potřebného k provozu podniku, všeobecný nedostatek surovin a vůbec hmot potřebných pro nerušený provoz podniku, porucha stroje, onemocnění zaměstnavatele, jeho smrt, dílčí stávka v podniku a pod.) nebo zaměstnavatelem zaviněné (nedostatek svolení k zaměstnávání cizince vzhledem k ustanovení § 7, odst. 1 a § 8, odst. 3 vlád. nař. z 18. XII. 1941, jímž se činí některá opatření pro včleňování do práce, č. 58/42 Sb., podle něhož zaměstnavateli přísluší, aby si povolení opatřil dříve, než cizince zaměstná, — úřední uzavření podniku na určitou dobu, je-li toto trestem za čin zaměstnavatelem spáchaný a pod.).

Úplata podle § 1155 obč. zák. spočívá:

a) ve zvýšení mzdy (platu) na částku, kterou by zaměstnanec byl dostal, kdyby nebylo překážky v práci (v případě, že překážka zaměstnanci úplně nebránila ve výkonu práce, ale byl-li pro ni ztrátou času zkrácen),

b) v proplacení plné mzdy (platu), které by zaměstnanec pobíral, kdyby byl řádně, tedy i v době trvání překážky, pracoval (bránila-li překážka zaměstnanci zcela ve výkonu služby).

Od toho jest odečísti: to, co zaměstnanec ušetřil tím, že práci nekonal (tedy odpadá ku příkladu cestné a odlučné v případě bydlíště vzdáleného

od pracoviště) a dále to, co jiným zaměstnáním vydělal nebo vydělati úmyslně zameškal.

Ustanovení s § 1155 korespondující obsahují:

a) § 83, odst. 2 ž. ř. (případ předčasného propuštění pomocného pracovníka následkem dobrovolného zanechání živnosti nebo následkem viny majitele živnostenského podniku nebo náhody, která tohoto postihla),

b) zák. č. 154/34 Sb. v § 8 (případ opožděného nástupu zaměstnance v důsledku zaměstnavatelova zavinění nebo události zaměstnavatele postihnoucí, kdy zaměstnanci náleží plat ode dne, kterého měl podle smlouvy nastoupiti) a v § 13 (přiměřená náhrada, již jest povinen zaměstnavatel zaměstnanci za protismělné znemožnění zaměstnancova výdělku, spočívajícího v provisi a dietách),

c) zák. č. 9/1914 ř. z. v § 6 (opožděný nástup zaměstnance, přijatého pod podmínkou nástupu služby v určitý den nebo toliko na čas dočasné potřeby, pro příčinu v osobě zaměstnavatelově), v § 7 (upadnutí zaměstnavatele do konkursu a opožděný nástup služby o více než 14 dní následkem překážky nastalé na straně zaměstnavatelově) a v § 22 (opuštění služby a vyklizení služebního bytu ku přání zaměstnavatelovu před uplynutím výpovědní lhůty nebo určitého času, na který byl služební poměr uzavřen).

Speciálním případem, který jest řešiti většinou s hlediska § 1155 obč. zák. jest v y s a z e n í z p r á c e. Nárok na úplatu podle § 1155 obč. zák. má však zaměstnanec v době vysazení toliko za splnění těchto předpokladů:

1. že jde o vysazení zaměstnance proti jeho vůli: zaměstnance nelze vysaditi z práce jednostranným projevem vůle se strany zaměstnavatele. Jestliže tedy zaměstnanec s vysazením nesohlasil a byl ochoten pracovati pro zaměstnavatele dále, má nárok na plnou mzdu (plat), které by pobíral po celou dobu vysazení (na rozdíl od vysazení, k němuž došlo na základě vzájemného souhlasu stran, kdy zaměstnavatelova povinnost poskytovat zaměstnanci práci a vypláceti mu mzdu a zaměstnancovo právo na ni, stejně tak i jeho osobní nárok na práci zůstávají v klidu),

2. že jde o vysazení na kratší dobu určitou, během níž se pracovní poměr neruší, ale ponechává se v platnosti i nadále a toliko jinak upravuje (na rozdíl od vysazení z práce na dobu neurčitou, nebo tak dlouhou, že zaměstnanci znemožňuje živobytí, kdy se vysazení rovná zaměstnancovu propuštění).

V. Mzda (plat) při protiprávní výpovědi:

Zde nutno rozlišovati:

a) *v ý p o v ě ě' n e p r í p u s t n o u*, která je právně neúčinná. Takovou jest výpověď v těchto případech:

1. byla-li dána zaměstnanci okamžitá výpověď, aniž k ní byl dán takový důvod, který s hlediska zákona okamžitou výpověď připouští. V tomto případě nelze tedy použiti ust. § 24 vládn. nař. č. 154/42 Sb., takže tato výpověď, s níž úřad práce neprojevil souhlas, jest ve smyslu § 23 cit. nař. právně neúčinná. Právně neúčinná výpověď nemůže míti v zápětí zrušení pracovního poměru. Proto, je-li zaměstnanec ochoten dále pracovati, může žádati mzdu (plat) podle § 1155 obč. zák. za dobu ode dne bezdůvodné okamžité výpovědi do dne udělení souhlasu úřadem práce, event. jde-li o udělení souhlasu dodatečného do dne, kdy žádost zaměstnavatele o udělení souhlasu došla úřadu práce,

2. byla-li dána zaměstnanci sice výpověď předpisům o výpovědních lhůtách vyhovující, avšak bez souhlasu úřadu práce. Také v tomto případě patří zaměstnanci za použití předpisu § 1155 obč. zák. mzda (plat) až do dne udělení souhlasu úřadem práce s výpovědí, event. do dne dojití návrhu zaměstnavatelova úřadu práce (při souhlasu dodatečném),

3. byla-li dána zaměstnanci výpověď v době, kdy tento byl podroben léčebné péči v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským. Po dobu tohoto léčení

nesmí býti dána zaměstnanci výpověď — za předpokladu, že k ní došlo po podání návrhu nebo žádosti o toto léčení — podle § 55, odst. 1 zák. č. 26/29 Sb. o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách a podle § 29, odst. 1 vlád. nař. č. 365/41 Sb. o nemocenském pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách,

4. byla-li dána zaměstnanci výpověď v době, kdy byl léčen v léčebném ústavě pro plicní choroby nebo v době 6 měsíců, následujících po propuštění z tohoto léčení (§ 29, odst. 2 vl. nař. č. 365/41 Sb.).

V případech sub 3. a 4. vyplácí zaměstnavatel služební požitky, pokud je k tomu povinen podle smlouvy nebo podle zákonných předpisů.

b) *výpověď přičítá se předpisům o výpovědních lhůtách*: na případ se hledí tak, jako by výpověď byla dána v nejbližším přípustném termínu a s příslušnou delší lhůtou. Zaměstnanci přísluší tedy — ovšem za předpokladu, že úřad práce udělil zaměstnavateli souhlas s rozvázáním pracovního poměru — mzda (plat) za dobu, po kterou by pracovní poměr trval, kdyby byl zrušen teprve uplynutím řádné výpovědi.

Jsou to tyto případy:

1. výpověď kratší, nežli zákonná, event. příslušnou mzdovou a platovou vyhláškou zaručená nebo smluvně vymíněná,

2. vysazení z práce na dobu neurčitou nebo tak dlouhou, že zaměstnanci znemožňuje živobytí, kterážto vysazení se v tomto případě rovná zaměstnancovu propuštění.

VI. Mzda (plat) o placených svátcích:

Podle nařízení říšského protektora z 9. XII. 1940, Věst. R. Prot. str. 600/40 o výplatě mzdy o prvním a druhém vánočním svátku 1940, jakož i o novoročním dnu 1941 (pro domáckou práci podle nař. říš. prot. z 9. XII. 1940, Věst. R. Prot. str. 601/40, o výplatě mzdy o prvním a druhém vánočním svátku 1940, jakož i o novoročním dnu 1941 osobám zaměstnaným v domácké práci) ve znění nař. říš. prot. z 2. IV. 1941, Věst. R. Prot. str. 118/41, o výplatě mzdy o svátcích v roce 1941 a ve znění nař. říš. prot. z 23. III. 1942, Věst. R. Prot. str. 62/42, o výplatě mzdy o svátcích, jest pokládati za placené svátky: 1. květen, velikonoční a svatodušní pondělí, 1. a 2. vánoční svátek a novoroční den a jest vyplatiti o nich zaměstnanci tyto odměny:

a) pravidelný pracovní výdělek (při čemž se bere za základ u úkolových a premiových dělníků průměrný výdělek posledního mzdového období, u dělníků na mzdu dle času jejich hodinová mzda v závodě se všemi úměrně připadajícími přídávky),

b) osobám zaměstnaným v domácké práci a živnostníkům po domáckou částku poloviny ze sta celkové odměny (po srážce podílů na režijních výlohách, avšak beze srážky daní a příspěvků sociálního pojištění), kterou si vydělali v době od 16. prosince předešlého roku až do 15. června běžného roku, (výplata děje se nejpozději při výplatě odměny no 17. červnu), jedná-li se o plat za velikonoční pondělí, 1. květen a svatodušní pondělí. Při platu za první a druhý vánoční svátek a novoroční den jest výpočet provésti na základě výdělku za dobu od 16. června předešlého roku do 15. prosince běžného roku, při čemž výplata se děje nejpozději 31. prosince.

VII. Mzda (plat) za dovolenou:

A. zaměstnanců nižší kategorie:

a) podle vl. nař. ze dne 18. XII. 1941, č. 33/42 Sb. o placené dovolené pro zaměstnance,

b) podle vl. nař. ze dne 18. XII. 1941, č. 34/42 Sb., o zavedení lístků a známek pro dovolenou ve stavební živnosti a ve vedlejších stavebních živnostech (ve znění vvhl. mhp. z 6. VI. 1942, ú. l. 133/42),

c) vyhl. mhp. z 5. IX. 1942 (ú. l. 212/42) o dovolené na zotavenou pro osoby zaměstnané v domácké práci,

B. zaměstnanců vyšší kategorie:

a) podle § 26 zák. č. 154/34 Sb. (o soukromých zaměstnancích) a těchto vyhlášek, odkazujících přímo či nepřímou na předpis § 26 cit. zák.:

aa) vyhl. mszs. z 29. II. 1940 (Úř. l. 51/40), kterou se upravují platové a pracovní podmínky zaměstnanců v kancelářích advokátů, notářů a obhájců ve věcech trestních v Protektorátu Čechy a Morava,

bb) vyhl. mszs. z 22. XI. 1941 (Úř. l. 277/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek zaměstnanců v biografiích,

cc) vyhl. mhp. z 28. VI. 1943 (Úř. l. 152/43) o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců úředně autorisovaných civilních geometrů,

dd) vyhl. mszs. z 30. V. 1941 (Úř. l. 126/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek zaměstnanců v živnostech cukrářských (ve znění vyhl. mhp. z 16. VI. 1942, Úř. l. 140/42),

ee) vyhl. mszs. ze 17. V. 1941 (Úř. l. 119/41) o úpravě platových a pracovních podmínek pomocného personálu lékařů, zubních lékařů, zvěrolékařů, zkoušených a koncesovaných zubních techniků a dentistů,

ff) vyhl. mszs. z 25. VII. 1941 (Úř. l. 174/41), v níž se stanoví směrnice pro úpravu platových a pracovních podmínek osob zaměstnaných v domácnosti,

gg) vyhl. mhp. z 24. II. 1942 (Úř. l. 48/42) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělnictva zaměstnaného v grafických živnostech (ve znění vyhl. mhp. z 19. XII. 1942, Úř. l. 305/42),

hh) vyhl. mszs. z 30. I. 1940 (Úř. l. 24/40) o nejnižších mzdách a platech zaměstnanců v živnostech hostinských a výčepních,

chch) vyhl. mszs. ze 7. VIII. 1941 (Úř. l. 185/41) o úpravě služebních poměrů a platů hudebníků (kapelníků) zaměstnaných v živnostech kapelnických a při provozování hudby (ve znění vyhl. mszs. z 6. X. 1941, Úř. l. 235/41),

ii) vyhl. mhp. ze 4. III. 1943 (Úř. l. 58/43) o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců v léčebných, parních a vanových lázních, plovárnách, říčních a slunečních lázních, ve zřídlech a stáčírnách přírodních minerálních vod, jakož i v léčebných ústavech a sanatoriích,

jj) vyhl. mhp. z 11. II. 1942 (Úř. l. 44/42) o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců veřejných lékáren,

kk) vyhl. mhp. z 4. X. 1940 (Úř. l. 233/40) o úpravě mzdových a pracovních podmínek zaměstnanců v živnostech pekařských,

ll) vyhl. mhp. z 3. III. 1942 (Úř. l. 56/42) o úpravě platových (mzdových) a pracovních podmínek zaměstnanců v podnicích a závodech soukromého pojištění,

mm) vyhl. mszs. z 6. III. 1941 (Úř. l. 60/41) o úpravě platových a pracovních podmínek obchodních (administrativních) a technických zaměstnanců (včetně dílenských mistrů) v průmyslu a maloživnostech (ve znění vyhl. mhp. z 25. VI. 1942, Úř. l. 148/42),

nn) vyhl. mszs. z 12. VI. 1941 (Úř. l. 137/41) o úpravě platových a pracovních podmínek soukromých zaměstnanců v obchodu (ve znění vyhl. mhp. z 3. III. 1942, Úř. l. 54/42 a vyhl. mhp. z 25. VI. 1942, Úř. l. 148/42),

oo) vyhl. mhp. z 24. III. 1943 (Úř. l. 74/43) o úpravě platových a pracovních podmínek obchodních (administrativních) a technických zaměstnanců ve stávebnictví, včetně pomocných polířů, polířů a mistrů,

b) podle § 10 zák. z 3. VII. 1936, č. 189 Sb. o pracovním poměru redaktorů a vyhl. mszs. z 3. VII. 1941 (ú. l. 154/41) o platových a pracovních podmínkách redaktorů českých novin, časopisů a tiskových korespondencí, která poukazuje na § 10 cit. zák.

c) podle vyhl. mszs. z 21. XII. 1940 (ú. l. 300/40) o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců v akciových bankách, která má ustanovení speciální (ve znění vyhl. mhp. z 2. IV. 1943, ú. l. 79/43) a těchto vyhlášek, na právé cit. vyhl. odkazujících:

aa) vyhl. mszs. z 31. X. 1941 (Úř. l. 257/41) o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců založen (ve znění vyhl. mhp. z 2. IV. 1943, Úř. l. 79/43),

bb) vyhl. mszs. z 28. X. 1941 (Úř. l. 257/41) o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců peněžních (bankéřských) podniků (ve znění vyhl. mhp. z 2. IV. 1943, Úř. l. 79/43),

cc) vyhl. mhp. ze 14. IV. 1943 (Úř. l. 89/43) o úpravě platových (mzdových) a pracovních podmínek zaměstnanců ve spořitelnách a okresních záložnách hospodářských,

d) podle vyhl. mszs. z 21. XII. 1940 (ú. l. 300/40) o úpravě služebních poměrů a platů zaměstnanců ve vyšších službách v zemědělském, les-

ním a honebním hospodářství (ve znění vyhl. mszs. z 1. XII. 1941, ú. l. 284/41), která má ustanovení speciální.

(S modifikací předpisů shora sub a)—d) podle vyhl. mhp. z 30. IV. 1943, ú. l. 102/43, která zavedla snížení výměry dovolené pro rok 1943.)

C. ve zvláštních případech (jak pro zaměstnance nižší, tak i vyšší kategorie) podle těchto předpisů:

a) podle § 1 vyhl. mhp. z 22. IV. 1942, č. 149/42 Sb., o poskytnutí placené dovolené zaměstnancům, kteří jsou za války povoláni k vojenské službě (plná dovolená při 6měsíčním nepřetržitém zaměstnání v témže podniku nebo poměrná dovolená při alespoň 2měsíčním nepřetržitém zaměstnání),

b) podle §§ 9 a 11 vlád. nař. ze 4. V. 1942, č. 154/42 Sb., jímž se činí některá opatření o řízení práce, ve znění vlád. nař. č. 316/42 Sb. (a to na poměrnou dovolenou jak vůči dosavadnímu zaměstnavateli přikázaného, tak i vůči jeho novému zaměstnavateli),

c) podle § 3 vyhl. mhp. z 8. V. 1942, č. 173/42 Sb., jíž se upravují pracovní právní nároky při zastavení provozu závodů, podmíněném válkou (poměrná dovolená zaměstnanců závodu, jehož provoz byl zastaven, proti bývalému zaměstnavateli za předpokladu, že tito zaměstnanci vstoupili do 3 měsíců do nového pracovního poměru),

d) podle § 1 vyhl. mhp. z 1. VI. 1942, č. 194/42 Sb., jíž se upravují pracovní právní nároky osob povolanych k vojenské službě při zastavení provozu závodů, podmíněném válkou [totéž ustanovení jako shora sub c)],

e) podle § 1 vyhl. mhp. z 22. II. 1943 (Úř. l. 45/43), jíž se upravují pracovní právní nároky při zastavení podniků k uvolnění pracovních sil k válečně důležitým úkonům [totéž ustanovení jako shora sub c)],

f) podle § 1 vyhl. mhp. z 13. V. 1943 (Úř. l. 112/43) o poskytnutí volna zaměstnaným ženám, podle níž má manželka příslušníka branné moci, který byl aspoň 3 měsíce vzdálen svého bydliště a který tráví svoji dovolenou z vojenské služby, nárok, aby byla v době návštěvy svého manžela uvolněna na 18 pracovních dní ze zaměstnání, při čemž se tím její nárok na poskytnutí dovolené pro rok 1943 konsumuje,

g) podle § 2 Sedmého prováděcího nařízení k nař. o nouzové službě ze dne 22. V. 1940 (Věst. R. Prot. str. 294/40), zavádějícího dovolenou v nouzové službě.

VIII. Mzda (plat) za volný čas k hledání nového zaměstnání:

Volný čas k hledání nového zaměstnání, po který zaměstnanec nepozbývá nároku na mzdu (plat), jest dáti zaměstnanci na jeho žádost od doby, kdy byla dána výpověď (literatura přiznává tento nárok i zaměstnanci, který byl přijat na určitý čas) do vyhledání nového zaměstnání a to bez ohledu na to, zda dal výpověď zaměstnanec nebo zaměstnavatel.

Pokud jde o rozsah tohoto volna, přiznávají zaměstnanci:

a) § 1160 obč. zák. nárok na přiměřený volný čas, pokud jde o zaměstnance přijatého do domácnosti zaměstnavatelovy anebo o zaměstnance, jemuž služební poměr brání ve vyhledání nové služby. (Podle judikatury k tomuto paragrafu má zaměstnanec nárok na poskytnutí jednotlivých, nikoliv však přímo po sobě jdoucích všedních dnů.) Podle § 151 třetí dílčí novely může býti nařízením o tomto čase ustanoveno pro jednotlivá místa, obvody nebo jednotlivé skupiny služebních poměrů,

b) § 43 zák. č. 154/34 Sb. nárok na dva půldny v týdnu, event. na prázdnou přiměřeně delší (prokáže-li zaměstnanec, že je toho mimořádně zapotřebí, na př. musí-li se osobně představit mimo své pracovní místo),

c) § 23 zák. č. 9/1914 ř. z. nárok na přiměřený volný čas ve všední dny a to celkem až do desátého dílu výpovědní lhůty (§ 19), při čemž zaměstnavatel má zvoliti přiměřeně

dny, kdežto zaměstnanec může se rozhodnouti, zda-li mu tyto dny mají býti poskytnuty bezprostředně za sebou nebo ne.

d) tyto mzdové a platové vyhlášky:

1. vyhl. mszs. ze 17. I. 1941 (Úř. l. 16/41) o úpravě pracovních podmínek zemědělského dělnictva (ve znění vyhl. mszs. z 20. VI. 1941, Úř. l. 144/41): nárok na volno do 3 všedních dnů,

2. vyhl. mszs. z 25. VII. 1941 (Úř. l. 174/41), již se stanoví směrnice pro úpravu platových a pracovních podmínek osob zaměstnaných v domácnosti: nárok na volno ve dvou dnech na 3—4 hodiny,

3. vyhl. mszs. z 8. VIII. 1941 (Úř. l. 186/41) o úpravě pracovních a mzdových podmínek salašníků (dojičů) (ve znění vyhl. mhp. z 1. III. 1943, Úř. l. 51/43): nárok na volno do 3 všedních dnů,

4. vyhl. mszs. z 15. X. 1941 (Úř. l. 244/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělníků a nižších zaměstnanců protektorátní správ, svazků územní samosprávy, jejich ústavů, podniků a fondů, jakož i ústavů, podniků a fondů jimi spravovaných: nárok na volný placený půlden, v městech s více než 10.000 obyvateli na volný placený den.

IX. Mzda (plat), které odpadly při leteckém poplachu nebo při škodách způsobených leteckými útoky a protileteckou palbou:

Vlád. nař. ze dne 8. IX. 1943 o náhradě mzdy, která odpadla při leteckém poplachu nebo při škodách způsobených leteckými útoky a protileteckou palbou, č. 251/43 Sb., zavedlo pro tyto případy zvláštní úpravu mzdy (platu) bez práce a sice:

A. pro zaměstnance nižší kategorie:

a) pro případ ztráty mzdy při leteckém poplachu v oddílu I. (§§ 1 a 2), podle něhož obdrží dělník za pracovní hodiny, které odpadly pro letecký poplach a které nebylo možno vyrovnati dodatečnou prací, od zaměstnavatele náhradu ve výši pracovního výdělku, kterého by docílil, kdyby práce neodpadla,

b) pro případ ztráty mzdy při škodách způsobených leteckým útokem v oddílu II., podle jehož §§ 3—5 obdrží dělník, jehož práce odpadla následkem škod, způsobených při leteckých útocích na závodech nebo jejich částech (podle § 16 i na bytech zaměstnanců) od zaměstnavatele náhradu ve výši pracovního výdělku, kterého by docílil, kdyby práce neodpadla. Doba, za kterou se tato náhrada poskytuje, začíná vznikem události, která škodu způsobila (nikoliv však před skončením leteckého nebo střeleckého poplachu) a končí při opětovném zahájení práce (nejpozději však uplynutím 14 pracovních dnů po dni, kdy nastala událost škodu způsobivší).

Vzejití nároku na náhradu ztráty na mzdě je však vázáno podmínkou, že ztrátě mzdy nebylo možno zabrániti tím, že se dělník zaměstná při odklizovacích nebo obnovovacích pracích, nebo jiným způsobem včlení do práce na dobu, po kterou práce odpadla.

B. pro zaměstnance vyšší kategorie:

a) pro případy shora sub A. a) — b) uvedené (za týchž podmínek) v § 7, lit. a), pokud jde o odpadnutí doby do 24 pracovních hodin v kalendářním měsíci, za níž přísluší zaměstnanci vůči zaměstnavateli nárok na plat a jiné požitky (při čemž úřad práce neposkytne zaměstnavateli odškodné),

b) pro případy shora sub A. a)—b) uvedené (za týchž podmínek v § 7, lit. b), pokud jde o odpadnutí doby delší než 24 hodin, za níž přísluší zaměstnanci vůči zaměstnavateli mimo nárok na plat za prvních 24 hodin též nárok na plat za další pracovní hodiny, které odpadly (při čemž úřad práce poskytne zaměstnavateli na jeho žádost náhradu toliko za ty odpadlé pracovní hodiny, které 24 pracovních hodin v jednom kalendářním měsíci převyšují).

X. Mzda (plat) za práci, která odpadla z mimořádných příčin (to je pro nedostatek plynu, elektrického proudu, uhlí, omezením dálkového topení nebo při úředně nařízeném uzavření přívodu vody jakož i při přechodném nedostatku surovin):

Vyhláškou mhp. z 18. X. 1943 o poskytování vyrovnávacího přídatku ke mzde za práci, která odpadla z mimořádných příčin, č. 275/43 Sb. zavedena byla pro případ odpadnutí pracovních hodin pro nedostatek plynu, elektrického proudu, uhlí, omezením dálkového topení a při úředně nařízeném uzavření přívodu vody, jakož i při přechodném nedostatku surovin, zvláštní úprava »mzdy bez práce« a to v této formě:

a) jde-li o práci, která odpadla v rozsahu tří směn v době 6 měsíců, má zaměstnanec vůči zaměstnavateli nárok na náhradu pravidelného pracovního výdělků (při pracích akordních a prémiových rozhoduje průměrný výdělek v posledním mzdovém období, při pracích za časovou mzdu hodinová mzda poskytovaná v závodě se všemi poměrně připadajícími přídatky),

b) jde-li o další odpadnuvší práci, má zaměstnanec nárok na náhradu ve výši 40 % rozdílu mezi pracovním výdělkem skutečně docíleným a pracovním výdělkem, jehož by zaměstnanec dosáhl za výplatní období, kdyby práce neodpadla (se zvýšením o 10 % tohoto rozdílu za každého příslušníka zaměstnancova, kterého skutečně a nikoli jen nepatrně vyživuje — s tím omezením, že souhrn náhrady mzdy nesmí přesahovati 80 % shora uvedeného mzdového rozdílu).

Nárok podle cit. vyhl. přísluší zaměstnanci jen za splnění toho předpokladu, že nebylo možno odpadnuvší pracovní dobu vyrovnati dodatečnou prací nebo poskytnutím volna.

Zaměstnanec musí býti po dobu, v níž práce odpadne, pohotově, aby mohl býti úřadem práce přechodně včleněn na jinou práci, event. se v této době hlásiti u úřadu práce, bylo-li toto hlášení nařízeno závodem úřadem práce.

XI. Mzda (plat) za hodiny pracovní pohotovosti:

Sem jest zahrnouti případy, kdy zaměstnanec na rozdíl od plného pracovního výkonu je na rozkaz zaměstnavatelův pouze připraven k výkonu služby. Ať již je to čekací doba u jízdního personálu, doba, po kterou dělník musí při opravách strojů nebo v důsledku nedostatku materiálu čekati na práci bez vlastního zavinění, nebo doba, kdy číšník nebo prodavač čeká na zákazníka, nebo kdy v živnostech, jejichž úspěšné provozování jest závislé na počasí, nemůže zaměstnanec konati práci pro nepříznivé počasí, vždycky je to pouhá připravenost k výkonu služby a nikoliv plný pracovní výkon.

Pracovní pohotovost se honoruje:

a) zásadně — pokud není jiné úpravy — plnou mzdou (platem) tak, jako hodiny fakticky odpracované. Ta okolnost totiž, že zaměstnanec je k výkonu prací připraven a že k plnému pracovnímu výkonu nedochází jenom pro překážku na straně zaměstnavatelově, opravňuje zaměstnance podle § 1155 obč. zák. žádati plnou náhradu mzdy (platu), které by pobíral, kdyby i v době pohotovosti k pracovním výkonům byl aktivně plně zaměstnán.

b) 50 % mzdy (platu), jež by příslušely při plném pracovním výkonu za tutéž dobu, podle těchto vyhlášek:

aa) vyhl. mszs. z 15. X. 1941 (Úř. l. 244/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělníků a nižších zaměstnanců protektorátní správy, svazků územní samosprávy, jejich ústavů, podniků a fondů, jakož i ústavů, podniků a fondů jimi spravovaných (ve znění vyhl. mhp. z 15. VII. 1942, Úř. l. 165/42),

bb) vyhl. mszs. z 14. X. 1941 (Úř. l. 244/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělníků Protektorátní pošty Čech a Moravy,

cc) vyhl. mszs. z 15. X. 1941 (Úř. l. 244/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělnictva zaměstnaného v elektrárnách (ve znění vyhl. mhp. z 13. XI. 1942, Úř. l. 273/42),

dd) vyhl. mhp. z 14. VII. 1942 (Úř. l. 165/42) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělníků zaměstnaných v plynárnách a vodárnách,

ee) vyhl. mhp. z 18. V. 1942 (Úř. l. 117/42) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělnictva zaměstnaného v léčebných, parních a vanových lázních, plovárnách, říčních a slunečních lázních, ve zřídlech a stáčírnách přírodních minerálních vod, jakož i v léčebných ústavech a sanatoriích,

ff) vyhl. mhp. z 24. III. 1943 (Úř. l. 74/43) o úpravě platových a pracovních podmínek obchodních (administrativních) a technických zaměstnanců ve stavebnictví, včetně pomocných polírů, polírů a mistrů.

c) zvláštní odměnou podle speciální úpravy, kterou přinesly:

aa) vyhl. mhp. z 10. II. 1943 (Úř. l. 36/43) o úpravě odměn a pracovních podmínek komparsistů a episodistů ve filmové výrobě,

bb) vyhl. mhp. z 11. II. 1942 (Úř. l. 44/42) o úpravě platových a pracovních podmínek zaměstnanců veřejných lékáren,

cc) vyhl. mszs. z 14. I. 1942 (Úř. l. 12/42) o úpravě mzdových a pracovních podmínek ošetřovatelů plemenných koní v protektorátních ústavech pro chov koní,

d) paušálem, pokud jde o paušál přiměřený a pokud jeho sjednání není příslušnou mzdovou a platovou vyhláškou výslovně vyloučeno.

XII. Mzda (plat) za cestovní čas:

Tím rozumí se náhrada mzdy (platu) ušlého zaměstnanci při cestách a služebních pochůzkách, konaných z příkazu zaměstnavatelova. Sem spadají případy: ztráty času při provádění prací mimo sídlo závodu, zejména při vyslání zaměstnance na práce montážní, u osob zaměstnaných u potahů čas jízdy, doba potřebná k obstarání materiálu, v některých případech čas ztracený docházkou na vzdálenější pracoviště a pod.

Z titulu mzdy (platu) za cestovní čas hradí se zaměstnanci podle příslušné mzdové a platové vyhlášky mzda (plat) za čas cestou ztrávený, to je čas k dosažení místa služební pochůzky nebo cesty nejkratší cestou nezbytně nutný a začínající dobou odjezdu, event. odchodu, při čemž se zaměstnanci proplácí vždy náhrada minimální hodinové mzdy (platu).

Nárok na mzdu (plat) za cestovní čas upravují tyto vyhlášky:

a) pro případ montážních prací v kovodělném oboru:

1. vyhl. mhp. z 31. III. 1943 (Úř. l. 77/43) o úpravě zvláštních pracovních podmínek montážních dělníků v kovodělných závodech (pokud jde o montáže strojní, mědikovecké,

kotlářské, elektrotechnické, instalační (s výjimkou stavebních instalací), montáže mlýnských strojů a montáže mostárenské).

2. vyhl. mzs. ze 17. X. 1940 (Úř. l. 244/40) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělnictva kovodělných závodů zaměstnaného na montážích a instalacích, prováděných mimo vlastní závod (ve znění vyhl. mzs. z 10. II. 1941, Úř. l. 36/41) — pro obor prací stavebně instalačních,

3. vyhl. mzs. z 13. V. 1941 (Úř. l. 112/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dělnictva zaměstnaného v řemeslných živnostech kovodělných (ve znění vyhl. mzs. z 28. XI. 1941, Úř. l. 282/41),

b) v případě cest, služebních pochůzek a vůbec činnosti mimo sídlo podniku:

4. (cesty a služební pochůzky, konané z příkazu zaměstnavatele): vyhl. mhp. z 24. III. 1943 (Úř. l. 74/43) o úpravě platových a pracovních podmínek obchodních (administrativních) a technických zaměstnanců ve stavebnictví, včetně pomocných polířů, polířů a mistrů,

5. (činnost mimo sídlo podniku): vyhl. mzs. z 22. XI. 1941 (Úř. l. 277/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek zaměstnanců v biographech.

6. (cestovní dny, o nichž se nenatáčí): vyhl. mhp. z 10. II. 1943 (Úř. l. 36/43) o úpravě odměn a pracovních podmínek komparsistů a episodistů ve filmové výrobě,

7. (cesty vykonané z příkazu zaměstnavatele): vyhl. mzs. z 22. X. 1941 (Úř. l. 250/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek dílenského dělnictva zaměstnaného ve výrobě kožešin a špic,

8. (práce ve větší vzdálenosti): vyhl. mzs. z 30. IX. 1941 (Úř. l. 231/41) o mzdových a pracovních podmínkách dělnictva zaměstnaného v dřevozpracujícím průmyslu a řemesle,

9. (pochůzky do dílny, vzdálené od pracoviště, za účelem obstarání materiálu nebo za jinou důležitou příčinou, související z prací): vyhl. mzs. z 6. VI. 1940 (Úř. l. 129/40) o mzdových a pracovních podmínkách dělnictva zaměstnaného v živnostech natěračských, malířských a jiných, uvedených v § 1, odst. 3., pol. 53 živn. řádu,

c) při jízdách nebo cestách do zaměstnání:

10. (zpáteční cesta osob zaměstnaných u potahů): vyhl. mzs. ze 17. I. 1941 (Úř. l. 16/41) o úpravě pracovních podmínek zemědělského dělnictva (ve znění vyhl. mzs. z 20. VI. 1941, Úř. l. 144/41),

11. (zpáteční jízda osob zaměstnaných u potahů): vyhl. mzs. z 18. II. 1941 (Úř. l. 42/41) o úpravě pracovních a mzdových podmínek zemědělského stěhovavého dělnictva (ve znění vyhl. mhp. z 16. VI. 1942, Úř. l. 140/42 a ve znění vyhl. mhp. z 22. I. 1942, Úř. l. 20/42),

12. (cesty česačů chmele, pracujících na vzdálenějších dvorech, kde nejsou ubytováni a kam musí docházeti): vyhl. mzs. z 1. VIII. 1941 (Úř. l. 180/41) o úpravě mzdových a pracovních podmínek česačů chmele (ve znění vyhl. mhp. z 25. VI. 1942, Úř. l. 148/42),

13. (jízda zaměstnanců přidělených z jiných oblastí, než z poškozeného okresu, k provádění okamžitých opatření k odstranění škod způsobených letectvem a protiletdeckou palbou): vyhl. mhp. z 26. V. 1943 (Úř. l. 124/43) o úpravě pracovních právních otázek při provádění okamžitých opatření k odstranění škod způsobených letectvem a protiletdeckou palbou.

XIII. Mzda, která odpadne pro špatné počasí ve stavebnictví:

Ve stavební živnosti a v pomocných stavebních živnostech přísluší za špatného počasí v zimních měsících (t. j. v době od 15. října do 31. března), kdy není možno pracovat, zaměstnanci nižší kategorie za dobu, která odpadne pro špatné počasí, 60% mzdy, kterou by pobíral, kdyby práce neodpadla a to za předpokladu, že jde o dělníka, zaměstnaného na stavbě veřejné nebo na takové stavbě soukromé, jejíž stavebník převzal prohlášením, učiněným min. hosp. a práce, náklady s proplácením této mzdy spojené. (Vyhl. mhp. z 12. XI. 1943, Úř. l. 270/43, o úpravě prac. poměrů ve stavebnictví za nepříznivého počasí v zimních měsících.)